

„O poprawie Rzeczypospolitej” — test z lektury

Andrzej Frycz Modrzewski · liceum i technikum · 12 pytań zamkniętych

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Przeczytaj uważnie każde pytanie. Zakreśl literę przy **jednej** poprawnej odpowiedzi. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz 1 punkt.

- 1 W jakim języku Modrzewski napisał traktat?**
 - ☐ (A) Po włosku
 - ☐ (B) Po łacinie
 - ☐ (C) Po niemiecku
 - ☐ (D) Po polsku
- 2 Do czego autor porównuje Rzeczpospolitą?**
 - ☐ (A) Do statku na morzu
 - ☐ (B) Do ula pełnego pszczoł
 - ☐ (C) Do ciała, w którym żaden członek nie służy sam sobie
 - ☐ (D) Do domu z wieloma pokojami
- 3 Kim według autora byłby człowiek, który żyje zupełnie sam, bez społeczności?**
 - ☐ (A) Pustelnikiem
 - ☐ (B) Albo zwierzęciem, albo bogiem
 - ☐ (C) Mędrce
 - ☐ (D) Królem
- 4 Jakie trzy rzeczy zachowują państwo w całości?**
 - ☐ (A) Uczciwe obyczaje, surowe sądy i biegłość w sprawach wojennych
 - ☐ (B) Bogactwo, wojsko i zamki
 - ☐ (C) Król, senat i szlachta
 - ☐ (D) Handel, rolnictwo i rzemiosło
- 5 Jak w Polsce zostaje się królem według Modrzewskiego?**
 - ☐ (A) Wystarczy urodzić się synem króla
 - ☐ (B) Trzeba zostać wybranym
 - ☐ (C) Króla wybiera sam senat bez szlachty
 - ☐ (D) Króla wyznacza papież
- 6 Jaką wadę autor uważa za wrodzoną wszystkim ludziom, a najgroźniejszą u władców?**
 - ☐ (A) Skąpstwo
 - ☐ (B) Lenistwo
 - ☐ (C) Gniew
 - ☐ (D) Upodobanie w pochlebcach
- 7 Dla kogo według autora pisze się prawa?**
 - ☐ (A) Tylko dla urzędników
 - ☐ (B) Dla złych, bo dobrzy są posłuszni z obyczaju
 - ☐ (C) Dla ludzi dobrych
 - ☐ (D) Tylko dla chłopów
- 8 Jak Modrzewski ocenia wolność szlachty i położenie chłopów?**
 - ☐ (A) Szlachta jest uciskana przez króla
 - ☐ (B) Chłopi są nadmiernie uciskani, a szlachta ma zbyt wiele swobody
 - ☐ (C) Chłopi mają za dużo wolności
 - ☐ (D) Obie grupy są traktowane sprawiedliwie

9 Ile płać szlachcic według ówczesnego prawa za zabicie chłopca?

- ☐ (A) Dziesięć grzywien
- ☐ (B) Sto grzywien
- ☐ (C) Nic
- ☐ (D) Tracił majątek

10 Czego domaga się autor w sprawie kar?

- ☐ (A) Łagodniejszych kar dla szlachty
- ☐ (B) Jednakowej kary za to samo przestępstwo bez względu na stan
- ☐ (C) Zniesienia wszystkich kar
- ☐ (D) Wyższych grzywien dla chłopów

11 Kiedy według autora można sięgnąć po broń?

- ☐ (A) Zawsze, gdy król tak zdecyduje
- ☐ (B) Gdy chce się zdobyć sławę
- ☐ (C) Gdy chce się poszerzyć państwo
- ☐ (D) Gdy zawiodą wszystkie inne sposoby

12 Jak Modrzewski ocenia pożytek ze szkół?

- ☐ (A) Szkoły to zbędny wydatek
- ☐ (B) Szkoły powinny utrzymywać same się
- ☐ (C) Szkoły są potrzebne tylko duchownym
- ☐ (D) Nie ma większego pożytku dla wiary i państwa

Wynik: _____ / 12 pkt

„O poprawie Rzeczypospolitej” — klucz z wyjaśnieniami

1.	B	Po łacinie
Traktat powstał po łacinie, a w szkole czyta się staropolski przekład Cypriana Bazylika.
2.	C	Do ciała, w którym żaden członek nie służy sam sobie
„Rzeczpospolita jest jakoby jedno zupełne zwierzęcia któregośkolwiek ciała, którego żaden członek sam sobie nie służy”.
3.	B	Albo zwierzęciem, albo bogiem
Taki ktoś „nie za obywatela ludzkiego, ale albo za bestię, albo za jakiego boga ma być rozumian”.
4.	A	Uczciwe obyczaje, surowe sądy i biegłość w sprawach wojennych
Trzeba „uczciwych obyczajów albo zwyczajów, srogości sądu, a biegłości w rzeczach wojennych”.
5.	B	Trzeba zostać wybranym
„U Polaków nie dosyć jest urodzić się synem królewskim; trzeba, aby był obran”.
6.	D	Upodobanie w pochlebcach
„Wszystkim ludziom ta wada zda się być wrodzona, iż się kochają w pochlebcach”.
7.	B	Dla złych, bo dobrzy są posłuszni z obyczaju
„Ustaw nie piszą ludziom dobrym, którzy z skromności a z obyczaju, nie z bojaźni posłuszni są pocziwości”.
8.	B	Chłopi są nadmiernie uciskani, a szlachta ma zbyt wiele swobody
„U nas pospolity człowiek niewolstwem nad miarę jest uciężon, a szlachta zasię nazbyt z wielkiej wolności buja”.
9.	A	Dziesięć grzywien
Prawo ustawiło, by „głowa chłopska tylko dziesięcią grzywien pieniędzy naszych od szlachcica płacona była”.
10.	B	Jednakowej kary za to samo przestępstwo bez względu na stan
„Jednymiz prawy rzeczpospolita ma być rządzona, wtedy też jednakim karaniem występni mają być karani”.
11.	D	Gdy zawiodą wszystkie inne sposoby
„Mądrymu pierwszej wszego przystoi skosztować, Niżli się mieć do broni a hufy szykować”.
12.	D	Nie ma większego pożytku dla wiary i państwa
„Nie masz nad ten większego, który z szkół przychodzi do religiej i do rzeczypospolitej”.

Ten sam test online, ze sprawdzaniem od razu: niekazmuliczyc.pl/lektury/o-poprawie-rzeczypospolitej/test/. Plan wydarzeń i bohaterowie: niekazmuliczyc.pl/lektury/o-poprawie-rzeczypospolitej/.